

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การจัดการความรู้เพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น การหล่อพระแบบล้านนาโบราณ
ผู้เขียน	นายยิ่งศักดิ์ วิชกมลเศรษฐ์
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการความรู้)
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิติพงษ์ ยอดมงคล

บทคัดย่อ

จุดประสงค์หลักของการศึกษานี้เพื่อศึกษาและตรวจสอบความเหมาะสมการจัดการความรู้ การอนุรักษ์ และรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น การหล่อพระแบบล้านนาโบราณ ที่มีชื่อเสียงด้านประติมากรรมหล่อพระพุทธรูปศิลปะเชียงแสน นับตั้งแต่สมัยพญามังรายเริ่มสร้างบ้านแปลงเมืองเชียงใหม่ พ.ศ. 1839 ในรูปแบบของการผสมผสานแนวคิดการอนุรักษ์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และการประยุกต์ใช้แนวทางวิศวกรรมความรู้ และยังสามารถขยายขอบเขตการศึกษา โดยการตรวจสอบความพึงพอใจ ภายใต้การจัดการกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือการสนทนากลุ่ม เพื่อประโยชน์ในการนำความรู้ไปพัฒนา หรือสร้างสรรค์สร้างผลงานทางศิลปทางวัฒนธรรม จากต้นแบบอย่างแท้จริง

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยได้ศึกษาจากบริบทที่เป็นต้นแบบ โดยการสังเกตจากสถานที่จริง และการสำรวจทางเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำไปสู่กรอบการวิจัย และการใช้เครื่องมืออย่างเต็มรูปแบบในการจัดการความรู้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องการของเนื้อหาจากการสัมภาษณ์ เพื่อยืนยันถึงความจำเป็นในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นนี้

ผลการศึกษาวิจัยได้จำแนกออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) Context มีความสอดคล้องกับเกณฑ์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศเพื่อเผยแพร่แก่ประชาชน และใช้ในการค้นคว้า อ้างอิงตรวจสอบได้ 2) Concept ได้รูปแบบการจำลองความรู้หรือพฤติกรรมความคิดของผู้เชี่ยวชาญที่เป็น Tacit Knowledge โดยการกำหนดระดับความรู้ออกเป็น 3 ระดับคือ (2.1) ความรู้ที่เป็นงาน (Task Knowledge) แบ่งเป็น 3 ภารกิจย่อย (Sub Task) (2.2) ความรู้ในระดับการคิดที่เป็นเหตุผล (Inference Knowledge) ได้ 10 Inference, (2.3) ความรู้ระดับความสัมพันธ์เฉพาะประเด็นนั้น ๆ (Domain

Knowledge) ได้ 59 Domain ได้ชุดความรู้ที่เป็น explicit Knowledge ในการสนับสนุนระบบสารสนเทศ 3) Conversation จากการนำความรู้ไปเผยแพร่ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายใต้การจัดกิจกรรม การสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) อย่างเป็นกันเองจึงไม่เป็นอุปสรรคในการไขข้อข้องใจใน ทักษะคติของกลุ่มตัวอย่าง 4) Continuous พบว่ามีความพึงพอใจในระดับสูง เพราะกลุ่มตัวอย่างได้ เห็นคุณค่า ความสำคัญที่จะนำความรู้ไปพัฒนาต่อยอดได้และควรมีการสอดแทรกเนื้อหาหรือ กิจกรรมเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้าไปในบทเรียนด้วยสื่อที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ ได้แก่ แผนภาพ ความรู้ที่มีความน่าสนใจอีกทั้งยังเข้าใจง่าย และสะดวกในการค้นคืน

คำสำคัญ: การหล่อพระแบบล้านนาโบราณ, ช่างหล่อ, การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น, มรดกภูมิ ปัญญาทางวัฒนธรรม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Knowledge Management for Local Wisdom Conservation in the Thai-Lanna Antique Style's Buddha Image Casting and Moulding Arts

Author Mr.Yingsak Witchkamolset

Degree Master of Science (Knowledge Management)

Advisor Asst. Prof. Dr. Pitipong Yodmongkol

Abstract

This research objective was to study conservation of local wisdom of Ancient Lanna Casting. The knowledge engineering theory (KE) was applied to capture and present knowledge from knowledge expert in the domain. This study was a qualitative study.

To gather all perspective of Ancient Lanna Casting instruction, observation method and existing document studying were done following by interviewing the domain expert. The research results are classified into four stages based on KE processes. Firstly, the context of this study was proof and complied with the Thailand cultural heritage' s criteria and can be published to the public. Secondly, the concept model of Ancient Lanna Casting was proposed. There are three levels of knowledge: three subtasks; ten inferences; fifty-nine domain knowledge. Thirdly the knowledge results were transferred by using focus group approach. Finally, people who join the knowledge transfer activity were highly satisfied with the Ancient Lanna Casting wisdom. The knowledge mapping and image media were recommended to present in the sharing process because the visualization can be attractive to participants who interested in the Ancient Lanna Casting wisdom.